

(1) IM ABBASOV FARID AZE (2444) – GM ODEEV HANDSZAR TKM (2487)

Mevlana Satranç Festivali Konya (5), 01.12.2006 **Analiz : Koray OKAY (Bursa)**

1.d4 Af6 2.c4 g6 3.g3 Fg7 4. Fg2 d5 Grünfeld savunması; klasik "vezir gambiti"nin aksine, beyazın merkez karelerine yerleşmesine izin veriyor, ancak bu merkezi sürekli olarak aletleriyle baskı altında tutarak ve kanatlardan yapılabilecek c7–c5 (nadiren rastlanan bir ihtimal de f7–f5) vuruşlarıyla parçalamaya ve merkezi nihayetinde kendisi ele geçirmeyi planlıyor. Siyahlar tabii ki O–O hamlesi ile "Şah–Hint ya da Benoni Savunması" olanaklarını saklı tutabilirdi. **5.cxd5 Axd5 6.e4 Ab6 7.Ae2 Fg4** Bir başka fikir de, 7...Ac6 oynayıp 8. d5 sürmesini kışkırtmak olabilirdi. Bunda amaç, piyonların ne kadar ilerlerse o kadar zayıf kalmaları ve kendi piyon merkezini harekete geçirmektir. Örneğin; 7... Ac6 8. d5 Aa5 9. O–O c6 10. Abc3 cxd5 11. exd5 O–O 12.Ke1 e6 13. Af4 e5 14. Ad3 Aac4 beyazların geçer piyon nedeniyle üstünlüğü var ancak siyahlar şah kanadı piyon çokluğunu harekete geçirdi ve d5 piyonunu uzun süre bloke edecek gibi duruyor. **8.f3 Fd7 9.Abc3 Aa6** Siyahlar c7–c5 planını bir an önce gerçekleştirmek için atını garip görünen a6 karesine geliştiriyor. Daha önce Reti–Euwe arasında oynanmış şu oyunu buldum:

RETI, Richard–EUWE, Max 1928

1. d4 Af6 2. c4 g6 3. g3 d5 4. cxd5 Axd5 5. e4 Ab6 6. Fg2 Fg7 7. Ae2 Fg4 8. f3 Fd7 9. Abc3 Vc8 10. O–O Fh3 11. Fe3 Fxg2 12. Şxg2 O–O 13. Vc1 Kd8 14. d5 c6 15. Fxb6 axb6 16. Ve3 cxd5 17. Axd5 Vc5 18. Vb3 Ac6 19. Kac1 Va5 20. a3 e6 21. Adc3 Kd2 22. Kf2 Kad8 23. Kc2 K2d3 24. Vb5 Kd2 25. Vxa5 bxa5 26. Kxd2 Kxd2 27. Ac1 Fxc3 28. bxc3 Kd1 29. Kf1 Kd7 30. Kf2 Ae5 31. Ab3 Ac4 32. f4 Kd3 33. Ac5 Kxc3 34. Axb7 Kxa3 35. Şh3 Kb3 36. Kc2 Kxb7 37. Kxc4 Ka7 38. Ka4 Şf8 39. Şg4 Şe7 40. e5 Şd7 41. Şg5 h5 42. Kc4 a4 43. Şf6 a3 44. Kc1 a2 45. Ka1 Şc6 46. h3 Şd5 47.g4 h4 48. f5 exf5 49. gxf5 gxf5 50. Şxf5 Şd4 51. Şg5 Şc3 52. Şxh4 Şb2 53. Kxa2+ Kxa2 54. Şg5 Şc3 0-1

10.a4 Beyazlar kendi c3 atını ileride yerleştirebilme ihtimalini, Ka1'in a3 yoluyla 3. sıradan mücadeleye karışabileceğini, uygun bir anda a4–a5 ilerlemesi ile b6 atını kovmayı ve fırsat bulursa da a5–a6 ilerleyişi ile siyahın vezir kanadını parçalama ihtimalini göz önünde bulunduruyor. **10...c5 11.d5 e6 12.Af4 exd5** Bunun yerine Ab4 oynayıp d5 erine baskıyı arttırmak da mantıklı görünüyor. Görünen devam yolu: 12. dxex6 fxe6 13. O–O O–O 14. Fe3 Ve7. Siyah taraf garip görünen piyon yapısına karşılık d5, d4 ve e5 karelerini kontrol altına almıştır ve taşları aktif bir şekilde mücadeleye katılmaktadır. **13.Afxd5 Axd5 14.Axd5 Fc6 15.O-O Fxd5** Fil çiftini verdiği için pek hoşuma gitmeyen bir hamle. Siyahlar Fd4 hamlesine de bağlı olarak d5 karesine gelecek piyona kuracağı baskı ile yeterli karşı oyunu geliştirebileceğini hesaplamış olmalı. Daha sağlam bir devam yolu: 15...O–O olmalıydı. 16. Fe3 b6 17. Ve2 Ac7 18. Axc7 (aksi takdirde siyahlar Ae6 oynar ve d4 karesini ele geçirir.) Vxc7 19. a5 sonrası oluşacak konumdan hoşlanmamış olmalı. Ancak "e" ve "d" dikeylerini kullanabilmesi yeterince karşı oyunu vermeliydi. Mesela 19...Kad8 20. axb6 axb6 21. Ka6 Ka8 ve ya 20. Kab1 Fd4 21. Fxd4 Kxd4 eşit bir oyun sağlardı. Beyazların daha karmaşık olanakları da var: 16. f4 Fd4+ 17.Fe3 Fxd5 18. Fxd4 Fc4 19. Fc3 Fxf1 20. Vxf1 ve siyahlar kalite önde. Bununla birlikte fil çifti ve a1–h8 çaprazının zayıflığı beyazlara etkili oyun

imkanları sunmakta. Ancak siyahların daha iyi bir devam yolu var: 16...Ab4 (Fikir; 17. Axb4 cxb4 18. Ve2 Ve7 g7 filinin büyük bir baskısı var) **16.exd5 Fd4+ 17.Şh1 0-0 18.Fh6 Ke8 19.f4 Ab4** Sonunda siyahlar d5 karesindeki piyonu kazanmış görünüyor ama beyazların da karşı bir kozu beliriyor: "Şah kanadından hücum" **20.f5 Vd6 21.Ka3** 10. hamleye ait nota bakınız. **21...Kad8 22.Kaf3 Kd7 23.Ff4 Vxd5** Planından vazgeçmektense vezirini vermeyi kabul ediyor. Bununla birlikte vezirini vererek "Şah Kanadı"ndan gelecek olan baskıyı da engellemiş oluyor. Örneğin 23...Vf8 24. d6 gibi hamlelerden sonra konumu oldukça sevimsiz kalacaktı. **24.fxg6 hxg6 25.Ke3 Kxe3 25...Fxe3 26. Fxd5 Axd5 27. Ke1 Af6 28. Vf3 Fd4** Beyaza oyundakinden daha rahat bir konum verir. Örneğin, 29. Kxe8+ Axe8 30. Ve2 Ac7 31. Fxc7 Kxc7 32. b3 ve sonrasında beyazların şahını aktifleştirmek ve h2-h4 g3-g4 h4-h5 gibi planları var. Siyahlar eli kolu bağlı bir şekilde beyazın planının başarısız olmasını beklemek zorunda. **26.Fxd5 Axd5 27.Fxe3 Axe3 28.Ve2 Şg7** Kaleyi neden almadığını anlamak güç değil aslında; eğer alırsa beyazlar bir önceki hamleye ait nota benzer bir plan uygulayarak baskıyı arttırır. Kaleyi alıp sonunda b2 piyonunu almaksa felaketle sonuçlanır; Vb5 hamlesi siyahın oyununu bitirir. Siyahlar veziri almaktansa aşılmaz bir duvar kurarak beraberliğe ulaşmayı ümit ediyor. Ve tahminen azalan süreler nedeniyle beyazın doğru yolu bulamayıp bocalamasını, bu arada da hata(lar) yapmasını bekliyor. **29.Ke1 b6 30.b3 Ke7 31.Vf3 f5 32.Ke2 Ke4 33.h3 Şf6 34.g4 Şe5 35. gxf5 gxf5 36.Vg3+ Şd5 37.Vg8+ Ke6 38.Ke1 Şe5 39.Kg1 Ad5 40.Kg5 Ae7 41. Vf7 Şd6 42.Kxf5** h dikeyindeki geçer piyonunu üstünlük için yeterli görüyor ve azalan süre nedeniyle en azından karmaşık bir konum yerine nispeten daha basit bir oyun sonuna geçişi istiyor. Kendisinin hata yapma riskini de en aza indiriyor. Kaleyi saklamak daha iyi imkanları sağlayabilirdi belki de. **42...Axf5 43.Vxf5 a6 44.Vf8+ Şe5 45.Vb8+ Şf6 46.Şg2 Ke2+ 47.Şf1 Ke6 48.h4 a5 49.Vd8+ Şf5 50. Vd7 Fe3 51.Şg2 Fh6 52.Şf3 Şe5 53.Vd8 Kf6+ 54.Kg4 Kd6 55.Vc7 Fd2 56.h5 Fh6 57.Vb8 Fd2 58.Vb7 Fh6 59.Vc7 Fd2 60.Ve7+ Ke6 61.Vf7 Kf6 62.Ve8+ Ke6 63.Vb5 Fh6 64.Ve2+ Şd6 65.Vf3 Şe5** Siyahlar oyunu burada terk etmiş görünüyor.**1-0** Ya da devamı aktarılmamış. Beyazlar siyah şahını uzaklaştırıp kendi şahını f5'e getirmeyi başarırsa kazanır. Ya da fili h6'ya bakmaktan vazgeçirebilirse (örneğin; 66. Vc3+ Şe4 67. Va1 Kd6 68. Ve1+ Şd5 69. Şf5 Şc6). Beyaz eninde sonunda siyahların savunmasını bozar. 70. Ve8+ Şc7 71. Vf7+ Kd7 72. Vg6 Kd6 73. Vh7+ Şc6 74. Vf7 Fd2 75. Şe4 Fc1 76. Ve8 Şc7 77. Va8 Fh6 78. Şe5 Fg7 79. Şf5 Fd4 80. Va7+ Şc6 81. Vb8 Şd7 82. Vb7+ Şd8 83. Vf7 Fe3 84. Şe5 Kd7 85. Vf8+ Şc7 86. h6 aslında siyah terk etmeyip de beyazın bu oyun sonundaki tekniğini görmeyi seçmesi beni daha mutlu edecekti.

Koray Okay